

Rada ERÚ

Energetický regulační úřad

Masarykovo nám. 5, 586 01 Jihlava

Č. j.: 03274-27/2018-ERU

V Jihlavě dne 9. dubna 2019

R o z h o d n u t í

O rozkladu společnosti OTE, a.s., se sídlem Sokolovská 192/79, 186 00 Praha 8 – Karlín, IČ: 264 63 318 (dále též „odpůrce“), proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 03274-15/2018-ERU ze dne 9. října 2018 (sp. zn. SLS-03274/2018-ERU), kterým Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle § 17 odst. 7 písm. d) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a § 52 zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o podporovaných zdrojích“), rozhodl v řízení zahájeném na návrh společnosti SPR a.s., se sídlem Mukařovského 1985/5, 155 00 Praha 5, IČ: 254 61 222 (dále též „navrhovatel“), ve **výroku I.**, že navrhovateli vznikl nárok na podporu elektřiny vyrobené v jeho fotovoltaické elektrárně FVE Dubí ve formě ročního zeleného bonusu, a to ve výši stanovené pro zdroj vyrábějící elektřinu využitím slunečního záření uvedený do provozu od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2011 s instalovaným výkonem nad 100 kW, a odpůrce je povinen navrhovateli podporu vztahující se k elektřině vyrobené v této výrobně v této výši hradit od 1. ledna 2018, **ve výroku II.** zamítl návrh navrhovatele, aby Energetický regulační úřad rozhodl, že odpůrce má povinnost provést registraci výroby navrhovatele v systému operátora trhu s tím, že ve vztahu k této výrobně bude zaregistrována podpora elektřiny ve výši stanovené pro zdroj vyrábějící elektřinu využitím slunečního záření uvedený do provozu od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2011 s instalovaným výkonem nad 100 kW, a **ve výroku III.** rozhodl, že odpůrce je povinen zaplatit navrhovateli částku 190 544,70 Kč spolu s úrokem z prodlení, Rada Energetického regulačního úřadu (dále též „Rada“) jako nadřízený správní orgán Energetického regulačního úřadu podle § 17b odst. 10 písm. b) energetického zákona rozhodla v souladu s § 96 odst. 2 energetického zákona ve spojení s § 90 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“), po projednání věci v rozkladové komisi, ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, takto:

Rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 03274-15/2018-ERU ze dne 9. října 2018 (sp. zn. SLS-03274/2018-ERU) se zrušuje a věc se vrací Energetickému regulačnímu úřadu k novému projednání.

Odůvodnění:

I. Správní řízení na prvním stupni

Dne 4. dubna 2018 byl Energetickému regulačnímu úřadu doručen návrh navrhovatele ze dne 29. března 2018 na zahájení správního řízení a vydání rozhodnutí ve věci sporu podle § 17 odst. 7 písm. d) energetického zákona a § 52 odst. 1 zákona o podporovaných zdrojích.

Navrhovatel ve svém podání uvedl, že je držitelem licence na výrobu elektřiny č. 111017917. Právní moc rozhodnutí o udělení licence nastala dne 25. listopadu 2010. Na základě této licence navrhovatel provozuje fotovoltaickou elektrárnu o výkonu 4,987 MW v obci Dubí na pozemcích parc. č. 602/1 v katastrálním území Bystřice a parc. č. 448/6, 448/4, 448/8 v katastrálním území Mstišov. Podle navrhovatele byla dne 29. prosince 2010 na výrobně provedena zkouška uvedení do provozu společností IPDF trade s.r.o., která ve svém protokolu o zkoušce konstatovala, že výrobní navrhovatele byla uvedena do provozu dne 28. prosince 2010, kdy na elektroměru bylo naměřeno konkrétní množství vyrobené elektřiny. Navrhovatel dále uvedl, že začal provozovat výrobu v tzv. ostrovním provozu v době do 31. prosince 2010. K prvnímu paralelnímu připojení výrobní k distribuční soustavě došlo ke dni 16. listopadu 2011. Navrhovatel se domnívá, že jeho výrobní splnila podmínku čl. II bodu 2. zákona č. 330/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 330/2010 Sb.“), na základě čehož mu za vyrobenou elektřinu přísluší podpora ve výši stanovené pro zdroje uvedené do provozu od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2011. Odpůrce však odmítl registrovat ve svém systému výrobní navrhovatele jako výrobní podporovanou. Sporným se mezi stranami stal výklad § 3 odst. 5 zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů), který omezil s účinností od 1. března 2011 podporu pro zdroje využívající slunečního záření maximálním výkonem 30 kWp. Navrhovatel je však toho názoru, že toto omezení nelze aplikovat na výrobní uvedené do konce roku 2010 do ostrovního provozu právě z důvodu existence přechodného ustanovení v zákoně č. 330/2010 Sb.

Navrhovatel s ohledem na výše uvedené požadoval určit, že mu vznikl nárok na podporu elektřiny vyrobené v jeho fotovoltaické výrobně ve formě ročního zeleného bonusu, a to ve výši stanovené pro zdroje uvedené do provozu od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2011 s instalovaným výkonem nad 100 kW, a odpůrce je povinen tuto podporu navrhovateli hradit od 1. ledna 2018. Dále požadoval rozhodnout, aby mu odpůrce umožnil registraci jeho výrobní v systému operátora trhu s tím, že u výrobní bude registrován roční zelený bonus ve výši stanovené pro zdroje uvedené do provozu od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2011 s instalovaným výkonem nad 100 kW. Konečně požadoval rozhodnout o povinnosti odpůrce zaplatit navrhovateli částku 190 544,70 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 8,5 % p.a. jdoucím od 1. ledna 2018 do zaplacení.

Dne 25. dubna 2018 zaslal své vyjádření k věci odpůrce, který uvedl, že zdroj navrhovatele je v systému registrován jako nepodporovaný s datem uvedení do provozu dne 19. prosince 2011, přičemž tyto údaje byly převzaty při migraci dat od příslušného provozovatele distribuční soustavy a odpůrce tato data považuje za závazná. Podle odpůrce

navrhovatel podpora nenáleží, neboť navrhovatel nesplnil podmínku v § 3 odst. 5 zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů. Uvedení zdroje do ostrovního provozu považuje odpůrce za nevěrohodné a neprokázané a dále odkázal na skutečnost, že navrhovatel na konci roku 2010 podporu formou zelených bonusů neuplatnil. I kdyby však uvedení do ostrovního provozu bylo v roce 2010 prokázáno, podle přechodných ustanovení zákona č. 330/2010 Sb. by takový zdroj byl považován za uvedený do provozu dnem 19. prosince 2011 (resp. podle tvrzení navrhovatele dnem 16. listopadu 2011) a tedy již nepodporovaný vzhledem k výkonu výroby. Odpůrce dále odkázal na § 54 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích, podle něhož právo na podporu vzniká pouze výrobnám elektřiny, které uplatňovaly nárok na podporu podle zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti zákona č. 330/2010 Sb. Odpůrce tak navrhl, aby byl návrh navrhovatele zamítnut.

V replice ze dne 22. května 2018 navrhovatel nesouhlasil s argumenty navrhovatele, kdy opětovně odkázal na zvláštní režim elektráren uvedených do ostrovního provozu v roce 2010 a na přechodná ustanovení zákona č. 330/2010 Sb. Navrhovatel odkázal i na rozhodnutí předsedkyně Energetického regulačního úřadu č. j. 14819-29/2011-ERU, v němž dle jeho názoru byla možnost zachování nároku na podporu potvrzena, a na přechodné ustanovení § 54 odst. 5 zákona o podporovaných zdrojích. Naopak aplikaci přechodného ustanovení § 54 odst. 3 stejného zákona vyloučil, neboť dopadá na jiný okruh subjektů, resp. výroben. K otázce věrohodnosti důkazu prokazujícího výrobu elektřiny na konci roku 2010 navrhovatel dále navrhl provedení důkazu protokolem o měření společnosti ORGREZ, a.s., a výsledkem svědků, kteří se na vyhotovení tohoto protokolu, i výše zmiňovaného protokolu o zkoušce, podíleli. Ohledně nezbytnosti uplatnění podpory pro uvedení výroby do provozu navrhovatel citoval rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 257/2017-82 ze dne 8. března 2018, v němž uplatnění podpory nebylo shledáno jako podmínka uvedení výroby do provozu.

Odpůrce ve vyjádření ze dne 11. června 2018 poukázal na to, že navrhovatel pasáže rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 257/2017-82 vytrhl z kontextu. Podle odpůrce navrhovatel podporu neuplatňoval, jelikož by jinak disponoval smlouvou o podpoře uzavřenou s provozovatelem distribuční soustavy. Odpůrce požadoval posoudit otázku, zda bylo možné uvést výrobu v roce 2010 do provozu, když navrhovatel formu podpory nezvolil, tudíž není zřejmé, jaké podmínky měl pro uvedení výroby do provozu splnit. Dále dal ke zvážení, zda tu není dána překážka věci rozhodnuté. Odpůrce odmítá, aby bylo zpětně po libovolně dlouhé době nevěrohodnými důkazy prokazováno, že výroba byla uvedena do provozu již v roce 2010, čemuž měla zamezit právě podmínka uplatnění podpory. Ohledně přechodných ustanovení zákona odpůrce namítl, že tato sloužila pro zachování podpory, která byla uplatněna a čerpána ještě podle zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů.

Navrhovatel v replice ze dne 16. července 2018 v zásadě zopakoval svou předchozí argumentaci a doplnil, že se nedomáhá žádných práv zpětně a žádné předpisy ho nenutí, aby nárok uplatnil v nějaké lhůtě, jestliže mu tento nárok vznikl. Ohledně námítky věci rozhodnuté navrhovatel uvedl, že předmět řízení sp. zn. ÚP-14819/2010-ERU byl odlišný oproti současnému řízení, stejně jako jeho účastníci.

Ve vyjádření ze dne 31. července 2018 odpůrce upozornil na rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 č. j. 25 C 132/2017-85 ze dne 11. dubna 2018, kde soud rozlišoval mezi splněním podmínek pro vznik nároku na podporu a samotným vznikem nároku na podporu.

II. Napadené rozhodnutí

Rozhodnutím č. j. 03274-15/2018-ERU ze dne 9. října 2018 Energetický regulační úřad rozhodl ve **výroku I.**, že navrhovateli vznikl nárok na podporu elektřiny vyrobené v jeho fotovoltaické elektrárně FVE Dubí ve formě ročního zeleného bonusu, a to ve výši stanovené pro zdroj vyrábějící elektřinu využitím slunečního záření uvedený do provozu od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2011 s instalovaným výkonem nad 100 kW, a odpůrce je povinen navrhovateli podporu vztahující se k elektřině vyrobené v této výrobně v této výši hradit od 1. ledna 2018, ve **výroku II.** zamítl návrh navrhovatele, aby Energetický regulační úřad rozhodl, že odpůrce má povinnost provést registraci výroby navrhovatele v systému operátora trhu s tím, že ve vztahu k této výrobně bude zaregistrována podpora elektřiny ve výši stanovené pro zdroj vyrábějící elektřinu využitím slunečního záření uvedený do provozu od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2011 s instalovaným výkonem nad 100 kW, a ve **výroku III.** rozhodl, že odpůrce je povinen zaplatit navrhovateli částku 190 544,70 Kč spolu s úrokem z prodlení.

Energetický regulační úřad nejprve posuzoval otázku registrace v systému operátora trhu, kdy dospěl k závěru, že odpůrce nemá povinnost výrobce registrovat, naopak je to právo výrobce, který se může v systému zaregistrovat a odpůrce je povinen tuto registraci za splnění všech podmínek přijmout. Odpůrce tak nebyl v této části sporu pasivně legitimovaný a návrh musel být v části zamítnut.

V otázce podpory Energetický regulační úřad posoudil, že výroba navrhovatele splnila podmínky bodu (1.9.) cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 4/2009, kterým se stanovuje podpora pro výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, kombinované výroby elektřiny a tepla a druhotných energetických zdrojů (dále jen „cenové rozhodnutí č. 4/2009“), a je tedy nutno na ni nahlížet jako na výrobu uvedenou do ostrovního provozu do 31. prosince 2010. Jako podklady prokazující výrobu elektřiny ještě v roce 2010 vzal prvostupňový orgán protokol o zkoušce vypracovaný společností IPDF trade s.r.o. a protokol o měření vypracovaný společností ORGREZ, a.s. Ačkoliv následně byla podpora omezena pouze pro elektrárny připojené do elektrizační soustavy a u fotovoltaických výroben s instalovaným výkonem do 30 kWp, Energetický regulační úřad na případ navrhovatelovy výroby aplikoval čl. II bod 2. zákona č. 330/2010 Sb. a konstatoval, že pokud navrhovatel svou výrobu do 12 měsíců připojil k distribuční soustavě, pak mu vznikl nárok na podporu ve výši stanovené pro zdroje uvedené do provozu od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2011. Správní orgán na případ navrhovatele dále aplikoval přechodné ustanovení § 54 odst. 5 zákona o podporovaných zdrojích, z něhož dovodil, že nárok na podporu navrhovateli zůstal zachován i za účinnosti tohoto zákona. Energetický regulační úřad uvedl, že je nutné rozlišovat mezi vznikem nároku na podporu a uplatněním tohoto nároku, přičemž nárok trvá po dobu životnosti elektrárny. K požadované částce správní orgán konstatoval, že tuto částku odpůrce za celou dobu nijak nerozporoval.

III. Rozklad odpůrce

Proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 03274-15/2018-ERU ze dne 9. října 2018, které mu bylo doručeno dne 12. října 2018, podal odpůrce dne 25. října 2018 blanketní rozklad, který dne 16. listopadu 2018 doplnil o odůvodnění.

Odpůrce namítal, že požadovanou částku nikdy nerozporoval, neboť nárok na podporu nebyl v minulosti navrhovatelé ze strany Energetického regulačního úřadu ani provozovatele distribuční soustavy přiznán, proto se domníval, že její výše je irelevantní. Uvedl, že navrhovatel údaje o množství vyrobené elektřiny předal dne 14. března 2018 datovou schránkou, což ovšem není způsob předvídaný právními předpisy, a po upozornění je předal přímo do systému operátora trhu, nicméně výrobní byla registrována jako nepodporovaná, proto výše uplatňované podpory nebyla nijak zkoumána. Odpůrce upozornil, že navrhovatel uplatňoval množství 34,038 MWh, aniž by odečetl technologickou vlastní spotřebu ve výši 4,418 MWh, jak mu ukládá § 4 odst. 1 zákona o podporovaných zdrojích. Podporu tak mohl uplatňovat pouze na množství 29,62 MWh, což činí 165 812,76 Kč. Výše uvedené má potom dopad i do úroků z prodlení. Ohledně úroků z prodlení dále odpůrce namítal, že Energetický regulační úřad vycházel z toho, že odpůrce navrhovatelé neumožnil předat údaje o množství vyrobené elektřiny za leden 2018 v řádném termínu do 10. února 2018, nicméně navrhovatel tyto údaje prostřednictvím systému operátora trhu předat v termínu mohl, nic tomu nebránilo, proto by se mělo vycházet z data 28. března 2018, kdy je skutečně předal. K důkaznímu břemenu odpůrce poukázal na skutečnost, že není nadán žádnou kontrolní či autoritativní pravomocí a je odkázán na součinnost držitelů licencí a Energetického regulačního úřadu. Proto je prakticky nemožná obrana odpůrce, i když má pochybnosti o technickém stavu výrobní a provedení jakýchkoliv zkoušek na konci roku 2010, zvláště když se navrhovatel přihlásil s nárokem na podporu až po téměř 7 letech. Odpůrce uvedl, že nepovažuje za dostatečné důkazy předložené ve vztahu k uvedení výrobní do provozu v rámci ostrovního systému v prosinci 2010 a navrhl další dokazování. Odpůrce dodal, že nárok navrhovatele nadále neuznává a navrhl napadené rozhodnutí zrušit a rozhodnout o zamítnutí návrhu, případně vrácení věci prvnímu stupni k novému rozhodnutí.

K rozkladu odpůrce se dne 30. listopadu 2018 vyjádřil navrhovatel, který uvedl, že odpůrce fakticky brojí jen proti výroku III. napadeného rozhodnutí. K otázce několikaletého odkladu uplatnění nároku na podporu zopakoval, že u něj došlo ke změně jediného společníka, proto jím činěné kroky nemusí působit vždy konzistentně. Rovněž zopakoval, že zákon nestanoví žádnou lhůtu pro uplatnění tohoto nároku. K námitce odpůrce proti věrohodnosti protokolu společnosti IPDF trade s.r.o. konstatoval, že námitka je čistě spekulativní a nové návrhy na dokazování nelze v rámci řízení o rozkladu činit. Ohledně nutnosti odečíst vlastní technologickou spotřebu navrhovatel uvedl, že má zájem na rychlém vyřešení sporu, a proto bere část návrhu zpět, a to právě ve výši 27 731,94 Kč odpovídající této technologické vlastní spotřebě, přičemž by tak odvolacímu orgánu nic nebránilo řízení v této části zastavit a prvostupňové rozhodnutí ve zbylé části potvrdit. Podle navrhovatele nesprávně vyplněný výkaz o výrobě elektřiny co do množství vyrobené elektřiny, za kterou je nárokována podpora, nezpůsobuje neúčinnost uplatnění nároku.

IV. Řízení o rozkladu

Rozklad odpůrce byl podán včas a splňoval předepsané náležitosti. Na základě podaného rozkladu Rada po jeho projednání v rozkladové komisi zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu rozhodla tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí, a to z následujících důvodů.

Podle § 89 odst. 2 správního řádu přezkoumává odvolací správní orgán soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy.

Podle § 141 odst. 9 správního řádu ve sporném řízení odvolací správní orgán přezkoumává napadené rozhodnutí jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání.

Po zvážení všech okolností tohoto případu Rada dospěla k závěru, že Energetický regulační úřad věc posoudil v rozporu s právními předpisy a na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, a proto je tu důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k novému projednání.

Rada se však obecně s některými závěry prvostupňového orgánu ztotožňuje. Především je třeba poukázat na skutečnost, že do 31. prosince 2010 mohl vzniknout nárok na podporu jak elektrárnám připojeným k elektrizační soustavě, tak i elektrárnám fungujícím v tzv. ostrovním provozu, tj. provozu galvanicky odděleném od elektrizační soustavy. Omezení v § 3 odst. 1 zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, na základě něhož byla pro vznik nároku na podporu stanovena podmínka připojení do elektrizační soustavy, bylo do zákona včleněno s účinností od 1. ledna 2011. Od 1. března 2011 pak v § 3 odst. 5 zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů byly jako další podmínky vzniku nároku na podporu pro výroby využívající energii slunečního záření stanoveny instalovaný výkon výroby do 30 kWp a umístění výroby na střešní konstrukci nebo na obvodové zdi jedné budovy spojené se zemí pevným základem evidované v katastru. Výroby provozované v ostrovním provozu tak již od 1. ledna 2011 nebyly podporované, přičemž důvodem bylo mj. to, že kvůli několikanásobnému překročení kapacity, kterou byla česká elektrizační soustava schopna pojmout (i s ohledem na nestabilitu těchto zdrojů), a následnému nepřipojení výroben k elektrizační soustavě bylo vysoce pravděpodobné, že nepřipojení výrobci zvolí možnost pobírat podporu formou zelených bonusů na vlastní spotřebu elektřiny a tato situace je nijak nebude motivovat k efektivnímu využití této vlastní spotřeby, což může být zneužito k čerpání příspěvku a neefektivnímu využívání či maření vyrobené energie (srov. důvodová zpráva k zákonu č. 330/2010 Sb.).

Vzhledem k zastavení podpory pro výroby elektřiny provozované v ostrovním provozu, u nichž nicméně do 31. prosince 2010 nárok na podporu vzniknout mohl, zákonodárce v přechodném ustanovení zákona č. 330/2010 Sb., konkrétně v čl. II odst. 2, stanovil, že připojí-li výrobce elektřiny ze zdroje nepřipojeného do přenosové nebo distribuční soustavy uvedeného do provozu přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona takový zdroj do přenosové nebo distribuční soustavy do 12 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, právo na podporu podle dosavadních předpisů zůstává zachováno. Pro účely stanovení podpory se takový zdroj považuje za zdroj uvedený do provozu dnem, kdy došlo k jeho připojení k přenosové nebo k distribuční soustavě. Uvedené ustanovení zákona je nutné vykládat tak, že pokud výroba elektřiny splnila podmínky pro vznik nároku na podporu do konce roku 2010, tedy jestliže mohla být považována za uvedenou do ostrovního provozu do konce roku 2010, pak při připojení takové výroby do elektrizační soustavy do 12 měsíců se elektrárna pro účely podpory považuje za uvedenou do provozu dnem připojení k elektrizační soustavě a taková výroba má nárok na podporu. Podle tohoto dne je potom určen rok uvedení výroby do provozu, podle něhož je stanovena příslušná kategorie a výše podpory. Cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 2/2010, kterým se stanovuje podpora pro výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, kombinované výroby elektřiny a tepla a druhotných energetických zdrojů, v bodě (1.9.) rozlišovalo výši podpory pro výroby elektřiny využitím slunečního záření uvedené do provozu od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2011 podle instalovaného výkonu výroby – do 30 kW, nad 30 kW do 100 kW a nad 100 kW.

Je tak zjevné, že podpora byla stanovena i pro fotovoltaické výrobní uvedené do provozu po 1. březnu 2011 s výkonem vyšším než 30 kW, přičemž se tato podpora týkala právě výroben uvedených do ostrovního provozu před 1. lednem 2011, které byly v průběhu roku 2011 připojeny do elektrizační soustavy.

V roce 2011 tak existoval dvojitý režim fotovoltaických elektráren uváděných do provozu, jednak šlo o elektrárny nově uváděné do provozu, které teprve v roce 2011 splnily podmínky stanovené příslušným cenovým rozhodnutím Energetického regulačního úřadu pro vznik nároku na podporu, přičemž od 1. března 2011 už byly podporovány pouze výrobní o instalovaném výkonu do 30 kWp umístěné na střeše nebo obvodové zdi, a jednak elektrárny, které splnily podmínky pro uvedení do provozu ještě v roce 2010, nicméně nebyly v daném roce připojeny k elektrizační soustavě. Pro druhý z výše uvedených případů zákonodárce stanovil přechodné období, do kdy se mohou tyto výrobní připojit do elektrizační soustavy, a za předpokladu jejich včasného připojení jim byla zachována podpora alespoň ve výši stanovené pro zdroje uvedené do provozu od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2011.

Energetický regulační úřad v napadeném rozhodnutí správně vyhodnotil, že stěžejní pro rozhodnutí sporu je posouzení, zda výrobní navrhovatele byla uvedena do ostrovního provozu do 31. prosince 2010, či nikoli. Pokud by byla tato skutečnost vyhodnocena kladně, pak by to znamenalo, že připojením výrobní do distribuční soustavy v listopadu 2011 vznikl navrhovateli nárok na podporu pro zdroje uvedené do provozu od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2011 a následně by muselo být aplikováno přechodné ustanovení § 54 odst. 5 zákona o podporovaných zdrojích. Na tomto místě Rada podotýká, že souhlasí s názorem prvostupňového orgánu, že je nutné rozlišovat mezi samotným vznikem nároku na podporu, tj. zda byly splněny podmínky pro přiznání určité kategorie podpory, a samotnou realizací tohoto nároku, tj. uplatnění konkrétní peněžité částky za konkrétní množství vyrobené elektřiny. Při posuzování splnění podmínek vzniku nároku na podporu dochází ke zjištění, zda lze pohlížet na elektrárnu jako na výrobní podporovanou, které přísluší určitá kategorie podpory, přiznání konkrétní částky představující podporu je pak otázkou realizace konkrétního nároku, kde je nutné posuzovat odlišné okolnosti. Posouzení vzniku nároku na podporu tak nebrání ani skutečnost, že navrhovatel uplatňuje svůj nárok po více jak 8 letech od tvrzeného uvedení do provozu.

Pro rok 2010 bylo vydáno cenové rozhodnutí č. 4/2009, kde byla stanovena výše podpory pro jednotlivé kategorie podporovaných zdrojů a rovněž věcné podmínky, které bylo nutné splnit, aby mohla být podpora přiznána. Energetický regulační úřad správně vycházel z jeho bodu (1.9.), podle něhož u nově zřizované výrobní elektřiny nebo zdroje se uvedením do provozu rozumí den, kdy výrobce začal v souladu s rozhodnutím o udělení licence a vzniku oprávnění k výkonu licencované činnosti vyrábět a dodávat elektřinu do elektrizační soustavy při uplatnění podpory formou výkupních cen nebo kdy poprvé začal vyrábět elektřinu při uplatnění podpory formou zelených bonusů. Uvedený bod cenového rozhodnutí tak zakotvil definice, kdy lze výrobní pro účely podpory považovat za uvedenou do provozu, nicméně prvostupňový orgán tento bod interpretoval nesprávně, resp. nedostatečně. Zdůraznit je třeba skutečnost, že účelem zakotvení těchto definic nebylo stanovit okamžik technického uvedení výrobní do provozu, ale určení okamžiku rozhodného pro vyplácení podpory.

V případě výroben připojených do elektrizační soustavy nečiní otázka výroby elektřiny, případně dodávky elektřiny do elektrizační soustavy, žádný zásadnější problém, neboť připojení výroby do elektrizační soustavy obvykle předcházelo schválení výroby ze strany provozovatele distribuční nebo přenosové soustavy, čímž deklaroval splnění technických podmínek pro uvedení výroby do provozu s distribuční nebo přenosovou soustavou a současně schopnost výroby dodávat elektřinu do elektrizační soustavy a tedy sloužit zákonem předpokládanému účelu. Tato elektřina pak byla následně měřena a evidována právě provozovatelem distribuční nebo přenosové soustavy. V definici uvedení do provozu je zde jednoznačně akcentován moment předání elektřiny k jejímu využití, nikoli okamžik technického zprovoznění výroby. V případě výroben nepřipojených do elektrizační soustavy je tato situace poněkud složitější, neboť cenové rozhodnutí upravovalo jako podmínku uvedení do provozu začátek výroby elektřiny v souladu s rozhodnutím o udělení licence a vzniku oprávnění k výkonu licencované činnosti, avšak ani zde nelze takový okamžik vykládat jako okamžik technického zprovoznění výroby a provést tak doslovný jazykový výklad, ale je nutné provést rovněž výklad systematický a teleologický, v souladu se zákonem o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, jeho smyslem a účelem.

Navrhovatel k prokázání výroby předložil jednak protokol o zkoušce vypracovaný společností IPDF trade s.r.o. a dále protokol o měření vypracovaný společností ORGREZ, a.s. Tyto důkazy byly pro prvostupňový orgán dostačující v tom smyslu, že jimi byla na konci roku 2010 prokázána výroba elektřiny v navrhovatelově výrobně, což mělo za následek splnění podmínek pro vznik nároku na podporu. K tomu je třeba dodat, že v předloženém protokolu společnosti ORGREZ, a.s., nejsou uvedeny žádné konkrétní údaje týkající se výroby elektřiny, nicméně zde byly uvedeny alespoň obecné závěry ohledně kvality elektrické energie, jednorázového záznamu průběhu napětí a splnění technických podmínek pro paralelní připojení k distribuční soustavě. V protokolu společnosti IPDF trade s.r.o. byla uvedena naměřená výroba 24 kWh, nicméně není již uvedeno za jaký časový úsek, přičemž takováto výroba je vzhledem k výkonu elektrárny toliko nepatrná. I v tomto protokolu byl učiněn závěr, že byla prokázána způsobilost FVE Dubí pro výrobu a provoz v souladu s dokumentací skutečného provedení stavby - vyrábět do distribuční sítě. Z obou protokolů, jejichž pravdivost nebyla v rámci řízení relevantně zpochybněna, vyplývá, že výrobní navrhovatele skutečně nějakou výrobu elektřiny na konci roku 2010 realizovala. Rada se však neztotožňuje se závěrem, že na základě takovéto výroby mohla být bez dalšího FVE Dubí považována za uvedenou do provozu pro účely podpory, resp. na základě podkladů založených ve spise nelze k tomuto závěru dospět.

Co se týče podmínky cenového rozhodnutí č. 4/2009, podle níž je pro uvedení výroby do provozu nezbytné, aby výrobce „*poprvé začal vyrábět elektřinu při uplatnění podpory formou zelených bonusů*“, již z jazykového hlediska lze dovodit, že se jedná o začátek určitého kontinuálního procesu, jehož cílem je následně uplatňovat podporu formou zelených bonusů (ostatně v případě nepřipojených výroben jiná forma podpory nebyla možná). Uvedené však pochopitelně nelze vykládat tak, že by byl výrobce nucen elektřinu kontinuálně vyrábět, ale z toho hlediska, že jeho výrobní byla připravena elektřinu vyrábět (a pro účely uvedení do provozu tak i musela začít činit) v souladu s účelem a smyslem zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, tj. elektřinu, na kterou se vztahuje podpora. Cílem této právní úpravy bylo podpořit využití obnovitelných zdrojů energie, zajistit trvalé zvyšování podílu obnovitelných zdrojů na spotřebě primárních energetických zdrojů,

příspěvek k šetrnému využívání přírodních zdrojů a k trvale udržitelnému rozvoji společnosti a vytvořit podmínky pro naplnění indikativního cíle podílu elektřiny z obnovitelných zdrojů na hrubé spotřebě elektřiny v České republice ve výši 8 % k roku 2010 a vytvořit podmínky pro další zvyšování tohoto podílu po roce 2010. Tyto cíle by zajisté nemohly být naplněny v případě, že elektřina nebyla vyrobena a spotřebována účelně. V případě maření elektřiny nebo jejího neefektivního využívání nelze výrobu elektřiny považovat za způsobitou zapříčinit uvedení výroby do provozu pro účely podpory, byť by z technického hlediska mohla být způsobivá vyrábět, nicméně bez využití vyrobené elektřiny nebylo možné na tuto výrobu poskytovat podporu.

Zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů upravoval jednak podporu za elektřinu nabídnutou k povinnému výkupu (§ 4 odst. 3, 4 nebo 17), jednak si mohl výrobce zvolit podporu formou zelených bonusů za elektřinu, kterou dodal jinému účastníkovi trhu (§ 4 odst. 7 a 15) nebo kterou sám spotřeboval (§ 4 odst. 15 a 16). V posuzovaném případě tak nestačí prokázat, že výrobní navrhovatele vyrobila nějaké množství elektřiny, ale že se jednalo o výrobu účelnou, určenou pro vlastní spotřebu či k dodávce jinému účastníkovi trhu. Za takovou výrobu nelze považovat pouhé doložení provedení zkoušek za účelem ověření provozuschopnosti elektrárny, pokud takto vyrobená elektřina nebyla následně účelně spotřebována. Ze spisového materiálu přitom nijak nelyne, že by navrhovatel vyrobenou elektřinu sám spotřeboval či ji dodal jinému účastníkovi trhu s elektřinou. Naopak z předložených protokolů společností IPDF trade s.r.o. a ORGREZ, a.s., či ze správního řízení vedeného pod sp. zn. ÚP-14819/2011-ERU se podává, že záměrem navrhovatele bylo předmětnou výrobu připojit do distribuční soustavy a elektřinu dodávat do elektrizační soustavy. To vyplývá i ze skutečnosti, že se navrhovatel v roce 2011 domáhal přiznání podpory formou výkupních cen, kdy základem jeho argumentace bylo nepřipojení jeho výroby do distribuční soustavy vlivem pochybení provozovatele distribuční soustavy, ačkoliv tato výroba měla být na konci roku 2010 dokončena a připravena k připojení. I přes skutečnost, že úmyslem navrhovatele bylo připojit výrobu do distribuční soustavy, není úplně vyloučena možnost, že ještě do konce roku 2010 začal navrhovatel elektřinu účelně vyrábět a spotřebovávat bez použití elektrizační soustavy, či ji dodávat jinému účastníkovi trhu s elektřinou, nicméně taková okolnost v řízení dosud zjištěna nebyla. Tuto skutečnost by mělo být možné zjistit především zkoumáním otázky, jak technicky fungoval ostrovní provoz navrhovatele v roce 2010 a zda umožňoval dodávku elektřiny jinému účastníkovi trhu, případně spotřebovávání vyrobené elektřiny navrhovatelem.

Energetický regulační úřad proto na základě výše uvedeného pochybil, pokud vyložil uvedení do provozu podle bodu (1.9.) cenového rozhodnutí č. 4/2009 způsobem uvedeným v napadeném rozhodnutí, aniž by se zabýval účelností vyráběné elektřiny či alespoň schopností tuto elektřinu účelně vyrábět. V tomto ohledu Energetický regulační úřad rovněž nedostatečně zjistil skutkový stav věci, neboť z podkladů správního řízení nelze dovodit, zda vyrobená elektřina byla vyrobena účelně. V neposlední řadě Energetický regulační úřad nepostupoval v souladu s § 2 odst. 4 správního řádu, když nerefletoval závěry v minulosti vydaných rozhodnutí tehdejší předsedkyně Energetického regulačního úřadu č. j. 03273-40/2015-ERU či č. j. 07213-22/2012-ERU, v nichž byl rovněž vysloven požadavek nezbytnosti účelně vyráběné a spotřebovávané elektřiny, přičemž napájení spotřebičů v objektu ostrahy elektrárny (kdy bez existence elektrárny by neexistoval ani tento objekt ostrahy) nebylo v těchto případech shledáno jako naplňující znak účelnosti vlastní spotřeby

dle § 2 písm. c) vyhlášky č. 475/2005 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, ale naopak jako výroba samoučelná, na kterou nemohla být podpora poskytována.

V. Závěr

Při přezkumu napadeného rozhodnutí Energetického regulačního úřadu v rozsahu podle § 89 odst. 2 a § 141 odst. 9 správního řádu Rada jako odvolací správní orgán vzhledem k výše uvedeným skutečnostem dospěla k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právními předpisy, neboť Energetický regulační úřad nesprávně interpretoval bod (1.9.) cenového rozhodnutí č. 4/2009 a vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Při novém projednání věci je Energetický regulační úřad povinen odstranit výše vytýkané vady rozhodnutí, přičemž dále přihlédne k námitce odpůrce ohledně nesprávnosti výpočtu požadované částky podpory a rovněž k postupu navrhovatele, který vzal svůj návrh v části zpět.

Vzhledem k tomu, že Rada shledala vady napadeného rozhodnutí, rozhodla o rozkladu tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. napadené rozhodnutí zrušila a věc vrátila Energetickému regulačnímu úřadu k novému projednání.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí není dle § 17b odst. 11 energetického zákona přípustný opravný prostředek.

Ing. Jan Pokorný
pověřený člen Rady Energetického regulačního úřadu

Obdrží:

SPR a.s.
OTE, a.s.